

Inhoudsopgave

Deel 1

Bladzijde

Inleiding 4

Stappen

startfase

Stap 1	Mijn ambitie	6
Stap 2	Mijn werkomgeving	8
Stap 3	Het projectgebied	10
Stap 4	Externe partners in beeld	12
Stap 5	Bestaande projecten	14
Stap 6	Groen licht voor de aanpak	16

ontwerpfase

Stap 7	Partners en bewoners betrekken	18
Stap 8	Analyse en beleidsopgaven	20
Stap 9	Werkproces en projectstructuur	22
Stap 10	Intentieverklaring opstellen	24
Stap 11	Van opgave naar maatregelen	26
Stap 12	Samenwerking in de ontwerpfase	28

uitvoeringsfase

Stap 13	Definitief akkoord	30
Stap 14	Van akkoord naar uitvoering	32
Stap 15	Samenwerking tijdens uitvoering	34
Stap 16	Voortgang bewaken	36
Stap 17	De afronding	38

Intermezzo

Hobbels op de weg	41
-------------------	----

Deel 2

Verdiepingstukken

V1	Samenhang tussen wonen, welzijn, zorg en andere beleidsvelden	44
V2	Financiering van de zorg	45
V3	Samenwerken en concurreren	47
V4	Horizontale en verticale participatie van burgers	48
V5	Digitaal Maatschappelijke Applicaties	49
V6	Projectstructuur	50
V7	De projectleider	51
V8	Gebiedsgericht werken	52
V9	Project Start-up	53
V10	Krachtenveldanalyse	54
V11	Doelgerichte Activiteiten Planning	55
V12	Open space	56
V13	Voorbeeld van een intentieverklaring: zorgboerderij De Marsen	57
V14	Integraal aanbod op wijkniveau	58
V15	Voorbeeld Voortgangsrapportage	59

Colofon	60
---------	----

Inleiding

AHA! Een werkboek voor de doortastende beleidsmedewerker wonen, welzijn en zorg. Waarom?

Een werkboek omdat wij geen boek bieden met een gestandaardiseerde aanpak maar de lezer willen verleiden zelf op zoek te gaan naar kansrijke samenwerking en projecten die betere dienstverlening aan burgers beogen.

Doortastend omdat wij, als projectleiders, ervaren hebben dat je alleen succesvol kunt zijn als je onophoudelijk en alert opereert midden in de dynamiek en traagheid die samenwerkingsprocessen met zich meebrengen.

De beleidsmedewerker wonen, welzijn en zorg (WWZ) omdat de gemeente de organisatie bij uitstek is die de samenwerking van het maatschappelijk middenveld regisseert bij complexe programma's en projecten die zich richten op een betere kwaliteit van wonen, welzijn en zorg. Binnen de gemeente fungeert de beleidsmedewerker als verbindende schakel tussen enerzijds de bestuurder, verantwoordelijk voor strategie en beleid, en anderzijds de afdelingen die daaraan uitvoering geven. Bovendien is het de verantwoordelijkheid van de gemeente te zorgen voor een goed woon- en leefklimaat van haar burgers, met voldoende voorzieningen voor iedereen. Om dat te realiseren heeft de gemeente partners uit het maatschappelijk middenveld nodig. Het is aan de beleidsmedewerker die samenwerking te faciliteren.

Dit moment is een goed moment voor de uitgave van ons werkboek. Gemeenten worden geconfronteerd met forse bezuinigingen. Woningcorporaties keren terug naar hun kerntaken. Leveranciers van zorg en welzijn positioneren zich anders in de markt door grootschalige veranderingen in de AWBZ en de Wmo. De Wmo wordt op lokaal niveau steeds meer het kader voor zorgverlening aan en activering van kwetsbare groepen burgers. Deze ontwikkelingen nopen organisaties meer samen te werken om zo tot een basisaanbod van kwalitatief goede voorzieningen te komen dat bovendien is toegesneden op de huidige én de toekomstige vraag van burgers die in toenemende mate ondersteuning en zorg nodig hebben. Hoe je die samenwerking vanuit de gemeente tot stand brengt is onderwerp van dit werkboek.

Doe je dat voor het eerst, dan kun je dit werkboek als inspiratiebron en leidraad gebruiken. Ken je het werkveld al goed,

gebruik het dan als middel om jouw proces beter te ordenen of om instrumenten op te zoeken die je verder helpen. We hebben alle stappen van het samenwerkingsproces concreet benoemd. Dat biedt de lezer de mogelijkheid het werkboek selectief te gebruiken en alleen die stukken eruit te halen die in jouw situatie op enig moment van pas komen.

Deel I van het werkboek bevat 17 hoofdstukken. Elk hoofdstuk kun je zien als een stap in het proces waarin je integrale samenwerking tot stand brengt. Per stap verbinden we drie aspecten:

- ◆ informatie over samenwerking en instrumenten die je bij die stap kunt gebruiken
- ◆ inzicht verwerven in je eigen situatie aan de hand van vragen
- ◆ informatie over de praktijk van alle dag in de vorm van voorbeeldprojecten en citaten van partners, werkzaam op het terrein van wonen, welzijn en zorg. Het gaat om de Utrechtse praktijk waar de methodiek van de wijkakkoorden gebruikt is om samenwerking gestalte te geven.

In deel II van het werkboek zijn 15 onderwerpen bij elkaar gebracht die het succes van samenwerking beïnvloeden. Wij noemen dat verdiepingsstukken. De hoofdstukken in deel I bevatten verwijzingen naar deze onderwerpen.

Door middel van een intermezzo verbinden we het eerste deel van het boek met het tweede. In dit intermezzo lees je over de problemen die je tegen kunt komen in het samenwerkingsproces.

Tot slot is achter in het boek een stappenplan opgenomen. Je bouwt dit stappenplan zelf op met de inzichten die je opdoet in deel I van het werkboek.

Wij hebben onze inzichten te danken aan onze werkzaamheden voor de wijkakkoorden WWZ van de gemeente Utrecht en tal van andere opdrachten waarin we als adviseur of als projectleider hebben gewerkt aan sociale innovatie.

Utrecht November 2010

Annemiek Janzen

Hugo Greeven

Anneke van der Ven

Gebruik ikonen

Stap in het stappenplan

Algemene informatie over deze fase van het project

Mogelijke hulpmiddelen in deze fase

Tip

Oefening

Inzicht

De Utrechtse situatie wordt in beeld gebracht aan de hand van concrete projecten die onderdeel zijn van de wijkakkoorden WWZ in de verschillende Utrechtse wijken. Daarnaast zijn uitspraken opgenomen van partners die een actieve rol spelen in het tot stand komen van de wijkakkoorden en de uitvoering daarvan.

Hieronder stellen we die partners voor:

- Angela van der Hoeven** manager opbouwwerk Doenja Dienstverlening
Cees van Eijk wethouder welzijn, cultuur en integratie gemeente Utrecht
Henriet Groenendijk regiomanager zorginstelling Axion Continu
Manon Dalderop procesmanager gezondheidsbevordering GG&GD gemeente Utrecht
Marianne Coopmans senior adviseur wonen stadsontwikkeling gemeente Utrecht
Marianne van Dijk projectmanager wonen welzijn zorg dienst maatschappelijke ontwikkeling gemeente Utrecht
Paul Klein accountmanager Woonzorg Nederland
Reijnder Jan Spit accountmanager woningcorporatie Portaal

Vernieuwingsprocessen
Dorpen, wijken en steden
Sociale en fysieke vraagstukken
Creatieve en actieve participatie

www.vennootinleefkwaliteit.nl

Greeven & van der Ven advies
vennoot in leefkwaliteit

Ontwikkelen
Managen
Coachen

www.venieuwendveranderen.nl

Annemiek Janzen
Marjolein Lotsy

Vernieuwend veranderen

Stap 2 Mijn werkomgeving

De opmaat

Je wilt mensen meekrijgen met je ambitie. Om te bezien hoe je dat voor elkaar kunt krijgen neem je nu eerst je eigen werkomgeving onder de loep. Je probeert in beeld te krijgen welk deel van je omgeving je wilt gaan beïnvloeden of veranderen. Ook kijk je waar en hoe je steun organiseert in je werkomgeving. Je blik richt zich intern (ambtelijk, bestuurlijk en/of politiek) en extern (organisaties in het maatschappelijk middenveld, andere gemeenten of provincies).

In het algemeen

Het is zaak dat je na gaat wie in je omgeving jouw ambitie ondersteunen en wellicht in de toekomst zullen meewerken aan je idee en wie dat niet zullen doen. Misschien is het zo dat je binnen je eigen organisatie of in het werkveld tegenwerking zult krijgen bij het realiseren van nieuw beleid of van specifieke projecten. Verdiep je in de constructieve of kritische houding. Zo kun je een inschatting maken van een gedeelde kijk op de mogelijkheden.

Instrumenten die je kunt gebruiken

Voor het in kaart brengen van je werkomgeving kun je gebruik maken van een **krachtenveldanalyse**. Dat is een snelle manier om in kaart te brengen welke houding collega's, leidinggevenden en bestuurders in jouw omgeving hebben.

Bronnen van informatie zijn:

Beleidsplannen
Jaarverslagen
Jaarplannen

Verzamel de informatie systematisch en concentreer je op de hoofdlijnen. Verfining is altijd nog mogelijk, anders verzuip je in de gegevens.

Beheers ik WEB 2.0 voldoende?

Theorie
V2 pag 45
Financiering van Zorg

Theorie
V9 pag 53
Krachtenveldanalyse

Je eigen situatie

1. Geef de belangrijkste beleidsthema's aan binnen je eigen dienst zoals de te behalen resultaten van de gemeente of dienst en eventuele bezuinigingsdoelstellingen.

2. Welke thema's hebben het meest verwantschap met je ambitie? Welke helpen je ambitie en welke belemmeren deze?

3. Wie in je werkomgeving heb je nodig bij het realiseren van je ambitie?

Inzicht

Wat zijn de drie belangrijkste beleidsthema's die aansluiten bij je ambitie? Schrijf dit op bij stap 2 in het plan van aanpak achterin.

De Utrechtse situatie

Lunetten in Portretten

Bewoners van de wijk Lunetten weten niet goed waar zij terecht kunnen met signalen over overlast, zorgen over bewoners en activiteiten om de wijk te verbeteren. Het boekje 'Lunetten in Portretten' brengt daar verandering in. Een dwarsdoorsnede van bewoners laat zien op welke manier zij gebruik maken van voorzieningen. Door de ogen van tien geportretteerde bewoners passeren ruim 30 instellingen en organisaties de revue.

Er zijn drie belangrijke resultaten:

1. De Informatie over voorzieningen ligt, in een mooi boekje, bij alle 6.000 huishoudens op de deurmat
2. Er is meer samenwerking tussen instellingen
3. Er zijn meer actieve bewoners.

'De gemeente moet als totale organisatie actief tonen dat ze achter het project staat door structureel aanwezigheid te zijn bij de overleggen en door duidelijkheid te bieden wat de gemeente qua financiële middelen kan bijdragen'

Angela van der Hoeven

'De gemeente kan niet alleen maar de partners in de wijk uitnodigen met de opdracht om in onderlinge samenwerking tot een pakket van maatregelen te komen. De gemeente is zelf één van de partners en zal zichtbaar en concreet haar bijdrage moeten leveren. Dat gaat verder dan de bekostiging van de procesbegeleider.' **Henriet Groenendijk**

Stap 11 Van opgave naar maatregelen

De opmaat

De intentieverklaring ligt er. Nu komt het er op aan die opgave om te zetten in een samenhangend pakket van concrete maatregelen, projecten of activiteiten. Dat gebeurt in het ontwerpproces. Vanuit de gemeente voer jij, al dan niet samen met een extern projectleider, de regie.

In het algemeen

Deze fase van het proces is een zoektocht waarin je, samen met je partners, creëert, verbindingen legt en originaliteit inbrengt. Wanneer je gebiedsgericht werkt spelen veel kwesties gelijktijdig: de woningvoorraad, bijzondere woonvormen, het voorzieningenpakket, de toegankelijkheid van de omgeving, ontmoeting in de buurt en zorg aan huis. Hoewel alles met alles samenhangt is het vruchtbaar om in kleinere eenheden aan een cluster van maatregelen te werken, bijvoorbeeld in werkgroepen of ateliers. Deze kleinere eenheden inventariseren ideeën, werken die uit in voorstellen en beoordelen die op hun haalbaarheid. Daarbij letten zij bijvoorbeeld op de relatie met de opgave en met lopende projecten en programma's, de betaalbaarheid en de acceptatiegraad bij de klant.

Voor het ontwerpen van maatregelen heb je niet alleen zeggingskracht van managers nodig maar ook praktijkervaring. Bij het uitwerken van de Utrechtse wijkakkoorden bleek de inbreng van uitvoerend medewerkers, bewoners en gebruikers belangrijk.

Stuur binnen een gestelde termijn op een concreet resultaat als vertaling van de veranderingsopgave. In deze stap van het proces kan inzet van een extern, onafhankelijk projectleider leiden tot meer vertrouwen van partijen en een overtuigende binding aan het gemeenschappelijke belang. Ook is het mogelijk dat de gemeente in een conflicterende rol komt bijvoorbeeld door bezuinigingen.

Instrumenten die je kunt gebruiken

Ontwerpateliers: bijeenkomst waarin de deelnemers de doelstellingen voor wonen, welzijn en zorg uitwerken in concrete oplossingen, projecten en maatregelen, vaak met ondersteuning van ter zake kundige professionals. De analyse uit stap 8 is input voor deze bijeenkomst.

Excursie: samen gaan kijken naar goede voorbeelden in het land.

Charettemethode: een openbare, interactieve ontwerpessie waarin inwoners, ondernemers en andere betrokkenen samen aan de slag gaan met een ontwerp.

Raadpleging: een consultatieronde onder professionele instellingen en klant- en bewonersorganisaties om advies in te winnen over de voorgestelde maatregelen, het draagvlak te vergroten en het effect beter in te kunnen schatten.

Open Space: ontwerpen in inspirerende discussiebijeenkomsten. Een beschrijving van de methode vind je in deel 2, V12.

Denk om samenhang tussen te ontwikkelen maatregelen

Theorie
V 4 pag 48
Horizontale
verticale
participatie

Theorie
V 7 pag 51
de
projectleider

Theorie
V 12 pag 56
Open
Space

Je eigen situatie

1. Hoeveel tijd heb je nodig om het ontwerpproces in te richten en uit te voeren en is die tijd beschikbaar?

2. Hoe betrek je de bewoners, specifieke doelgroepen of gebruikers bij het ontwerpproces?

Inzicht

Wie zijn de kernpartners waarmee je de opgave omzet in concrete maatregelen? Schrijf dit bij stap 11 in het plan van aanpak achterin.

De Utrechtse situatie

Maatschappelijke stages

De maatschappelijke stage is verplicht geworden voor alle middelbare scholieren. Dit houdt in dat jongeren vrijwilligerswerk doen tijdens hun middelbare schoolperiode. Dat is goed voor anderen en voor hun persoonlijke ontwikkeling. Een mooie kans in het Wijkakkoord is om deze verplichting te koppelen aan de vraag binnen zorginstellingen. Leerlingen van het Vmbo en het ROC verzorgen spelmiddagen voor de bewoners in de verzorgingshuizen. Voor de mensen een leuke gezamenlijke activiteit en voor de leerlingen een leerzame ervaring. In Transwijk is bovendien het voordeel dat via deze activiteiten de veelal witte ouderen in contact komen met Marokkaanse en Turkse leerlingen.

'Instellingen zullen snel instemmen met maatregelen die verband houden met hun reguliere werk, de inzet om tot maatregelen te komen die echt gebaseerd zijn op onderlinge samenwerking vraagt iets van loslaten en dat is ingewikkelder dan we denken.' **Manon Dalderop**

'Maatregelen in het kader van een project WWZ moeten zoveel mogelijk in lijn zijn met de uitgangspunten van de Wmo. Dat houdt in dat je er steeds op let dat de vraag en niet het aanbod centraal staat en dat je steeds voor ogen te houdt waar de rol en verantwoordelijkheid van bewoners zelf ligt bij de invulling van de maatregel.' **Angela van der Hoeven**

'Bij de invulling van maatregelen gaat het niet om het innovatieve karakter, de kern ligt bij maatregelen die het aanbod voor bewoners beter en efficiënter maken en dat vereist onderlinge samenwerking tussen de partners.' **Marianne Coopmans**

V12 Open Space

Een project WWZ kent vele betrokken partners, niet op de laatste plaats de bewoners die uiteindelijk zullen profiteren van de succesvolle maatregelen. Het is een mooie uitdaging om methodes te introduceren die leiden tot inspirerende discussiebijeenkomsten waar vertegenwoordigers van instellingen en bewoners aan deelnemen. Open Space is zo'n methode die mogelijk maakt dat groepen van 10 tot 100 personen of meer gezamenlijk een probleem- of doelstelling uitwerken. De belangrijkste ingrediënten voor een Open Space zijn een heldere vraagstelling die voor alle deelnemers belangrijk is, en tijd en ruimte waarbinnen de deelnemers zichzelf kunnen organiseren.

Open Space is een geschikte methode bij een vraag of probleem waar veel belangen en meningen een rol spelen, het belangrijk is dat er voor de gevonden oplossing draagvlak bestaat en dat er tempo gemaakt wordt. De volgende randvoorwaarden zijn belangrijk:

- ♦ Er is een duidelijke vraagstelling die voor betrokkenen van groot belang is
- ♦ De vraag is inhoudelijk complex omdat er diverse belangen, visies en interesses zijn
- ♦ De oplossing is (nog) onbekend
- ♦ Er is sprake van zekere tijdsdruk.

In het kader van een project WWZ kan de vraagstelling zijn: *Partijen binnen de sectoren welzijn, zorg en wonen willen nauwer met elkaar samenwerken. Hoe komt samenwerking werkelijk ten goede aan de kwaliteit van dienstverlening die wijkbewoners geboden wordt?*

Open Space is eigenlijk een geperfectioneerde koffiepauze. Hoe vaak zijn deelnemers aan bijeenkomsten niet van mening dat de koffiepauze en de zogenoemde wandelgang de beste momenten waren van de dag!

Ter voorbereiding op een Open Space formuleren de organisatoren tijdens een voorbereidingsbijeenkomst doel en vraagstelling en bepalen wie uitgenodigd worden. De deelnemers ontvangen een uitnodiging waaruit blijkt dat het om een bijzondere bijeenkomst zal gaan.

De Open Space kent de volgende stappen:

1. Bij het begin van de bijeenkomst zitten de deelnemers in een grote kring. De gespreksleider licht de werkwijze toe en introduceert de vraagstelling.
2. De deelnemers zetten de thema's die zij belangrijk vinden op de agenda. Het kunnen ideeën, problemen of oplossingen zijn, afhankelijk wat voor elke deelnemers van belang is.
3. Wanneer de agenda af is besluiten de deelnemers aan welke discussie zij willen deelnemen. Vervolgens vormen zich groepen die samen aan het werk gaan.

4. Na afloop van alle discussies eindigt de Open Space met het uitdelen van het verslag aan alle deelnemers, dat een goede basis biedt voor verdere besluitvorming en planning van follow-up activiteiten.

Een Open Space wordt begeleid door een facilitator die zorgt voor een open en productieve sfeer. Het grote voordeel van deze methode is dat mensen het gevoel hebben werkelijk invloed uit te oefenen op het verloop van het proces en de inhoud van de resultaten.

V13 Voorbeeld intentieverklaring ontwikkeling zorgboerderij De Marsen

Vandaag, 6 maart 2008 zijn te Landsmeer bijeen:

Gemeenten Oostzaan en Landsmeer, te dezen rechtsgeldig vertegenwoordigd door haar wethouders M. J. Prins (Landsmeer) en E. Taams (Oostzaan) hier na te noemen "De gemeenten"

Recreatieschap het Twiske, te dezen rechtsgeldig vertegenwoordigd door dhr. J.H.M. Bond, voorzitter, hierna te noemen "het Twiske"

Raphaëlstichting, te dezen rechtsgeldig vertegenwoordigd door de heer M. van der Meulen, algemeen directeur, hierna te noemen "De Raphaëlstichting", om de gewenste samenwerking voor de succesvolle vestiging van een kleinschalige zorgboerderij op Beheerboerderij De Marsen, gelegen in recreatiegebied het Twiske, te bekrachtigen. De ontwikkeling van zorgboerderij de Marsen is beschreven in het als bijlage toegevoegde Concept Ontwikkelingsplan van 20 december 2007.

De partijen

Het Recreatieschap

het Twiske heeft ten doel:

- ♦ het bevorderen van een evenwichtige ontwikkeling van de openlucht recreatie;
- ♦ het tot stand brengen en bewaren van een evenwichtig natuurlijk milieu;
- ♦ het tot stand brengen en onderhouden van een landschap, dat is afgestemd op de twee bovengenoemde punten.

De Raphaëlstichting

De Raphaëlstichting streeft naar de vestiging kleinschalige woon-/werkprojecten ten behoeve van het welzijn van de haar toevertrouwde cliënten. Daartoe werkt zij zowel bij de realisatie als in de exploitatie samen met diverse partners. De Raphaëlstichting werkt vanuit een antroposofische levensbeschouwing. Het principe dat een mens met een verstandelijke- en/of een andere beperking niet alleen is zoals hij of zij zich voordoet, maar dat er een groot potentieel aan toekomstkrachten in deze mens verborgen zit, is voor de Raphaëlstichting een motiverende gedachte. Door aandacht voor de kwaliteit van leven, gezonde voeding, een veilige sociale omgeving, beleven van de natuur, een rijk cultureel leven, zinvol werk en de nadruk op de ontmoeting wil de antroposofische gehandicaptenzorg dat potentieel tot bloei brengen. Door een serieus werkaanbod en een veilige woonplek aan te bieden worden daarvoor de voorwaarden gemaakt.

De gemeenten

De gemeenten streven ernaar dat mensen zo lang mogelijk zelfstandig wonen, leven en participeren in de samenleving door middel van een stelsel van zorg op maat in de eigen woonomgeving. Pas als er zoveel zorg nodig is dat dit zelfstandig leven van zorgbehovende inwoners niet meer haalbaar of wenselijk is, wordt op basis

van indicatie een intramurale oplossing gezocht. Onze gemeenten willen de ondersteuning bieden om dit zelfstandig leven mogelijk te maken. Dit betekent dat het beleid integraal, dus intersectoraal, tot stand moet komen met diverse partijen van zowel binnen als buiten de gemeenten. De gemeenten willen Projectomschrijving Potstal Boerderij De Marsen een regierol laten vervullen om partijen tot elkaar te brengen en samenwerking te bevorderen op het gebied van wonen, welzijn en zorg.

Doel van deze intentieverklaring

Deze intentieverklaring heeft ten doel dat partijen zich gezamenlijk inspinnen om de bestaande recreatieboerderij De Marsen om te vormen tot een door de Raphaëlstichting te exploiteren zorgboerderij. De zorgboerderij biedt zorgcliënten, met respect voor ieder geloof en/of levensovertuiging, de mogelijkheid te werken aan een meer zelfstandige plek in de samenleving.

Inspanningsverplichtingen Voor het realiseren van deze doelstelling zullen de partijen zich, voor zover dat binnen hun vermogen ligt, inspannen voor de realisatie van zorgboerderij De Marsen.

De Raphaëlstichting draagt zorg voor de voorbereiding en draagt de kosten van de voorbereiding en de realisatie van de zorgboerderij.

De gemeenten verlenen medewerking aan de vergunningen die benodigd zijn voor de realisatie van de zorgboerderij. Het recreatieschap verleent medewerking aan het opstellen en sluiten van een ondererfpachtovereenkomst waarin de bouw en de exploitatie van de zorgboerderij wordt mogelijk gemaakt. De partijen stemmen de besluitvorming over de randvoorwaarden waaronder de bouw en de exploitatie kunnen plaatsvinden op elkaar af.

Evaluatie voortgang

De genoemde partijen evalueren op 3 november 2008 de voortgang van de realisatie van zorgboerderij De Marsen en beslissen op basis daarvan over het vervolgtraject.

Aldus getekend te Landsmeer, op 6 maart 2008

Namens Het Twiske, J.H.M. Bond, voorzitter	Namens de Raphaëlstichting M. van der Meulen, alg. directeur
--	--

Namens Oostzaan, E.J. Taams wethouder/ loco-burgemeester*	Namens Landsmeer, M.J. Prins wethouder/ loco-burgemeester*
---	---

Met bovenstaande ondertekening gaan de partijen tevens akkoord met het concept ontwikkelingsplan zorgboerderij De Marsen van 20 december 2007, zie bijlage.

Bron: projectomschrijving potstal boerderij De Marsen, recreatie Noord Holland NV, mei 2009.

Stappenplan

Mijn ambitie is

De drie belangrijkste beleidsthema's bij mijn ambitie zijn

Afbakening van het projectgebied en 3 kenmerken daarvan

De 3 belangrijkste instellingen per sector?

Welke kansen zie je in de samenwerking tussen de sectoren?

Drie belangrijke resultaten van het project

Hoe verleid je partners tot deelname aan het project?

De 3 belangrijkste beleidsopgaven inclusief beoogde resultaat

Wie heeft de regie? Hoe krijgt regie gestalte?

Met welke kernpartners stel je concrete maatregelen op?

Noem cruciale aspecten van het besluitvormingsproces

Hoe zorg je voor energieke uitwisseling binnen het project?

Hoe pas je lessen toe in de rest van het project?

Onderhandelingspunten organisaties voorafgaand aan instemming

Wat is in samenwerking doorslaggevend voor behalen van succes?

Wat is de rol van bewoners in deze fase van het project?

Idee voor een inspirerende bijeenkomst die je kunt organiseren?

GO!